

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.411.003.03.2021

00248822

Pan
Artur Wnuk
Dyrektor
Samodzielnego Publicznego Zespołu
Zakładów Opieki Zdrowotnej
w Ostrowi Mazowieckiej
ul. Duboisa 68, 07-300 Ostrów Mazowiecka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

D/21/507 – Realizacja poleceń Ministra Zdrowia w sprawie dodatkowych świadczeń pieniężnych przyznawanych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowi Mazowieckiej ¹ , ul. Duboisa 68, 07-300 Ostrow Mazowiecka
Kierownik jednostki kontrolowanej	Artur Wnuk, Dyrektor Szpitala od 1 marca 2019 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	Przyznawanie przez kierownika uprawnionego podmiotu leczniczego dodatkowych świadczeń pieniężnych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, na podstawie poleceń Ministra Zdrowia
Okres objęty kontrolą	Lata 2020–2021 (do 30 września) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Piotr Jurkin, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/160/2021 z 18 listopada 2021 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dalej „Szpital” lub „SPZZOZ”.

² Uchwała nr 23/13/2019 Zarządu Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej z dnia 26 lutego 2019 r. w sprawie powierzenia obowiązków Dyrektora SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm. Ustawa zwana dalej: „ustawą o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

SPZZOZ realizował umowy z MOW NFZ⁵ na wypłatę 5.164,4 tys. zł dodatkowych świadczeń pieniężnych dla 860 osób personelu medycznego oraz 165,3 tys. zł dla 38 osób personelu niemedycznego. Jednak nie we wszystkich przypadkach prawidłowo przyznawano przedmiotowe świadczenia.

Szpital właściwie naliczył i wypłacił dodatkowe świadczenia pieniężne 40 objętym analizą osobom z personelu medycznego uczestniczącym w udzielaniu świadczeń zdrowotnych i mającym bezpośredni kontakt z pacjentami podejrzanymi oraz zakażonymi wirusem SARS-CoV-2 w ramach II poziomu zabezpieczenia. Mimo nieokreślenia formalnych procedur / uregulowań dotyczących proporcjonalności naliczania oraz wypłaty dodatkowego świadczenia, stosowano tę zasadę w praktyce, uzależniając jego wysokość m.in. od czasu i częstotliwości udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.

W Szpitalu nie weryfikowano oświadczeń osób uprawnionych, na podstawie których sporządzano informację o wysokości kwoty niezbędnej do zapewnienia dodatkowych świadczeń pieniężnych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Wprowadzono procedury, schematy czy algorytmy postępowania w zakresie organizacji udzielania świadczeń zdrowotnych w stanie zagrożenia epidemiologicznego, w tym dotyczące przyjęć pacjentów w warunkach zagrożenia koronawirusem w specjalistycznych poradniach, NiSOZ⁶ czy SOR⁷.

Prawidłowo, w związku z incydentalnością udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom z potwierdzonym zakażeniem wirusem w oddziałach covidowych oraz pacjentom w SOR, SPZZOZ nie naliczał i nie wypłacał dodatkowych świadczeń pieniężnych osobom wykonującym zawód medyczny i udzielającym świadczeń zdrowotnych m.in. w ramach konsultacji personelowi medycznemu z innych oddziałów (niecovidowych). Otrzymywane przez Szpital środki z MOW NFZ na wypłatę dodatkowych świadczeń pieniężnych były niezwłocznie wypłacane.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- zawnioskowania i wypłacenia dodatkowego świadczenia pieniężnego trzem osobom pobierającym wymazy w punkcie drive-thru, mimo że nie wyodrębniono go w strukturze organizacyjnej Szpitala / SOR, a tego rodzaju czynności nie są udzielaniem świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju ratownictwo medyczne,
- nieprzyznania dodatkowego świadczenia pieniężnego technikom elektroradiologii oraz lekarzom asystującym przy wykonywaniu badań tomografii komputerowej z wykorzystaniem kontrastu, tj. osobom wykonującym zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁸ i udzielających świadczeń dla pacjentów przebywających na oddziałach covidowych oraz mających bezpośredni kontakt z pacjentami z zdiagnozowanym zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.

Tymczasem dodatek taki wypłacono m.in. pielęgniarkom / pielęgniarzom czy fizjoterapeutom świadczącym usługi medyczne w zakresie leczenia szpitalnego w ramach II poziomu zabezpieczenia pacjentom hospitalizowanym na oddziałach covidowych.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Mazowiecki Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

⁶ Nocna i Świąteczna Opieka Zdrowotna.

⁷ Szpitalny Oddział Ratunkowy.

⁸ Dz. U. 2021, poz. 711.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Przyznawanie przez kierownika uprawnionego podmiotu leczniczego dodatkowych świadczeń pieniężnych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, na podstawie poleceń Ministra Zdrowia

1. Organizacja udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom z podejrzeniem i z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2

Opis stanu faktycznego

1.1. Szpital, jako samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, utworzony został zarządzeniem Nr 50/98 Wojewody Ostrołęckiego z 31 sierpnia 1998 r.⁹. Szpitalowi nadano statut uchwałą nr XXIII/207/2017 z 25 maja 2017 r. Rady Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej, natomiast regulamin organizacyjny został wprowadzony zarządzeniem wewnętrznym Dyrektora Szpitala nr 39/2012 z 25 czerwca 2012 r.

Od 1 listopada 2020 r. do 30 września 2021 r., zgodnie z wykazem dotyczącym podmiotów udzielających świadczeń opieki zdrowotnej wykonywanych w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, decyzjami Wojewody Mazowieckiego, Szpital został zobowiązany do zapewnienia udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach pierwszego poziomu zabezpieczenia covidowego¹⁰ – od 15 września do 8 listopada 2020 r. i od 1 czerwca do 2 listopada 2021 r. oraz drugiego poziomu zabezpieczenia covidowego¹¹ – od 9 listopada 2020 r. do 31 maja 2021 r.

Szpital został zobowiązany w ramach:

- pierwszego poziomu zabezpieczenia do zapewnienia dla pacjentów z podejrzeniem zakażenia wirusem SARS-CoV-2 czterech łóżek w tych okresach,
- drugiego poziomu zabezpieczenia do zapewnienia dla pacjentów z podejrzeniem oraz zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, które zostały zlokalizowane w oddziałach Chorób Wewnętrznych, Anestezjologii i Intensywnej Terapii oraz SOR – od 17 do 56 łóżek (z tego: 34 łóżka – od 9 listopada 2020 r. do 9 marca 2021 r.¹², 44 łóżka – od 10 do 31 marca 2021 r.¹³, 56 łóżek – od 1 do 30 kwietnia 2021 r.¹⁴, 44 łóżka – od 1 do 16 maja 2021 r.¹⁵, 21 łóżek od 17 do 20 maja 2021 r.¹⁶ oraz 17 łóżek – od 21 do 31 maja 2021 r.¹⁷)

Liczba hospitalizowanych pacjentów wynosiła od 1 024 w listopadzie 2020 r. do 1 600 w maju 2021 r., a z potwierdzonym zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 – od 35 w styczniu do 112 w marcu 2021 r.

W miesiącach objętych analizą (listopad i grudzień 2020 r. oraz styczeń i maj 2021 r.) hospitalizowano odpowiednio: 1 024, 1 164, 1 248 i 1 600 oraz 60, 58, 35 i 40 pacjentów. Stopień wykorzystania łóżek na II poziomie zabezpieczenia wynosił w miesiącach objętych analizą odpowiednio: 0,44%, 0,43%, 0,32%, a w maju 2021 r. – od 0,43% do 0,69%.

Dyrektor wyjaśnił, że: *W związku z (...) decyzjami wojewody wydanymi w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 w SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej w okresie od 1 listopada 2020 r. do 30.09.2021 r. występowała konieczność*

⁹ Organem założycielskim zostało Starostwo Ostrowi Mazowieckiej.

¹⁰ WZ-II.967.608.2020.(19-2) z 6 listopada 2020 r. oraz WZ-II.967.803.2020-7 z 24 maja 2021 r.

¹¹ WZ-II.967.803.2020-1 z 24 listopada 2020 r.

¹² 30 łóżek dla pacjentów z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2, w tym pięć intensywnej terapii z kardiomonitorem i możliwością prowadzenia tlenoterapii i wentylacji mechanicznej oraz cztery łóżka dla pacjentów z podejrzeniem zakażenia SARS-CoV-2.

¹³ 40 łóżek dla pacjentów z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2, w tym pięć intensywnej terapii z kardiomonitorem i możliwością prowadzenia tlenoterapii i wentylacji mechanicznej oraz cztery łóżka dla pacjentów z podejrzeniem zakażenia SARS-CoV-2.

¹⁴ 52 łóżka dla pacjentów z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2, w tym siedem intensywnej terapii z kardiomonitorem i możliwością prowadzenia tlenoterapii i wentylacji mechanicznej oraz cztery łóżka dla pacjentów z podejrzeniem zakażenia SARS-CoV-2.

¹⁵ 40 łóżek dla pacjentów z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2, w tym pięć intensywnej terapii z kardiomonitorem i możliwością prowadzenia tlenoterapii i wentylacji mechanicznej oraz cztery łóżka dla pacjentów z podejrzeniem zakażenia SARS-CoV-2.

¹⁶ 17 łóżek dla pacjentów z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2, w tym pięć intensywnej terapii z kardiomonitorem i możliwością prowadzenia tlenoterapii i wentylacji mechanicznej oraz cztery łóżka dla pacjentów z podejrzeniem zakażenia SARS-CoV-2.

¹⁷ 13 łóżek dla pacjentów z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2, w tym jedno intensywnej terapii z kardiomonitorem i możliwością prowadzenia tlenoterapii i wentylacji mechanicznej oraz cztery łóżka dla pacjentów z podejrzeniem zakażenia SARS-CoV-2.

wprowadzania czasowego ograniczenia / wstrzymania / zawieszenia udzielania świadczeń w komórkach organizacyjnych. (...). I tak:

- od 9 listopada 2020 r. wszystkie łóżka w Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii dedykowano do leczenia pacjentów z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2,
- od 8 stycznia do 20 maja 2021 r. wstrzymano przyjmowanie pacjentów wymagających leczenia internistycznego w Oddziale Chorób Wewnętrznych,
- od 21 maja 2021 r. liczbę łóżek respiratorowych przeznaczonych dla pacjentów z COVID-19 zmniejszono do jednego.

Dodał, że z uwagi na sytuację epidemiologiczną: 1] od 24 marca do 10 kwietnia 2020 r. zawieszono wykonywanie badań endoskopowych w Pracowni Endoskopii; 2] od 7 do 9 września 2020 r. wstrzymano przyjmowanie pacjentów do Oddziału Pediatrycznego; 3] od 8 do 15 września 2020 r. zawieszono udzielanie świadczeń w zakresie rehabilitacji ogólnej w ośrodku dziennym oraz fizjoterapii ambulatoryjnej; 4] od 15 października do 3 grudnia 2020 r. zmniejszono liczbę łóżek na Oddziale Pediatrycznym z 23 do 14, a na Oddziale Rehabilitacji Narządów Ruchu z 30 do 16.

(akta kontroli str. 2- 162, 166-171)

1.2. W strukturze organizacyjnej Szpitala wyodrębniono m.in. centralne laboratorium analityczne¹⁸, SOR i Izbę Przyjęć. (akta kontroli str. 24-65)

1.3. Dyrektor Szpitala wprowadził procedury dotyczące organizacji udzielania świadczeń zdrowotnych w stanie zagrożenia epidemiologicznego / epidemii tj.: 1] postępowania z pacjentem urazowym w stanie zagrożenia życia z podejrzeniem zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2; 2] postępowania z pacjentką do porodu z podejrzeniem zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2; 3] przyjęcia pacjenta w SOR/IP w warunkach pandemii COVID-19; 4] pobrania i transportu materiału do badań RT-PCR w kierunku zakażeń układu oddechowego powodowanych przez koronawirusy SARS, MERS, 2019nCoV; 5] izolacji kropelkowej w przypadku przyjęcia pacjenta z podejrzeniem zakażenia koronawirusem 2019-nCoV, 6] postępowania w razie zgonu osoby zmarłej na chorobę zakaźną / wywołaną wirusem SARS-CoV-2. Wprowadzono także algorytm postępowania dotyczący oceny ciężkości poszpitalnego zapalenia płuc u chorych w szpitalu oraz schematy przyjęć pacjentów w warunkach zagrożenia koronawirusem w: 1] specjalistycznych poradniach / izbie przyjęć / NiŚOZ; 2] SOR – gdy pacjent przychodzi sam oraz 3] SOR – gdy pacjent zostaje przywieziony przez zespół ratownictwa medycznego.

Zarządzeniem wewnętrznym dyrektora Szpitala nr 27/2020 z 1 kwietnia 2020 r. wyznaczono w ramach SOR miejsce izolacji pacjentów podejrzanych o zarażenie COVID-19¹⁹ wraz ze stosownym algorytmem postępowania. Kolejnym zarządzeniem nr 29/2020 z 14 kwietnia 2020 r. na osoby zatrudnione w SPZZOZ nałożono obowiązek noszenia maseczek ochronnych do odwołania. Opracowano i wdrożono strategię: 1] SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej w stanie epidemii²⁰ oraz 2] walki z pandemią COVID-19. Pismem z 24 września 2020 r.²¹ Dyrektor m.in. przypomniał o bezwzględnej konieczności zachowywania zasad epidemiologicznych przez wszystkich pracowników SPZZOZ i o zakazie przychodzenia do pracy z objawami infekcji (gorączka, kaszel, duszności, bóle głowy itp.).

(akta kontroli str. 173-269)

1.4. W Szpitalu nie określono procedur / zasad przyznawania dodatkowego świadczenia „covidowego” oraz nie zawierano dodatkowych umów z osobami udzielającymi świadczeń zdrowotnych w ramach drugiego poziomu zabezpieczenia, jaki i dotyczących przyznawania

¹⁸ Laboratorium Szpitala nie wykonywało testów diagnostycznych w zakresie SARS-CoV-2. Materiał do badań przekazywano do: 1] „WARSAW GENOMICS” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k., ul. Kiwerska 33A, 01-682 Warszawa, 2] ALAB laboratoria Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, przy ul. Stępińskiej 22/30, 00-739 Warszawa, Oddział w Ostrołęce, 3] Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolęcznictwa w Białymstoku ul. M. Skłodowskiej-Curie 23, 15-950 Białystok, 4] Narodowego Instytutu Leków w Warszawie.

¹⁹ Pacjent do momentu uzyskania wyniku w kierunku badania pozostawał w miejscu izolacji w SOR.

²⁰ Dokument opracowano 26 marca i zaktualizowano 20 kwietnia 2020 r. Określa on sposób postępowania personelu oraz zmiany organizacyjne placówki na wypadek wzrostu liczby osób zarażonych wirusem COVID-19.

²¹ Nr SPZZOZ.VIII.1810.3-56/2/2020.

jednorazowego świadczenia dodatkowego personelowi niemedycznemu²². Dyrektor wyjaśnił, że: *Dodatkowe świadczenia pieniężne były wypłacane personelowi medycznemu, który udzielał świadczeń zdrowotnych w Oddziale Chorób Wewnętrznych, Oddziale Intensywnej Terapii, Szpitalnym Oddziale Ratunkowym. Pracownicy zatrudnieni na w/w oddziałach nie mieli zawieranej dodatkowej umowy, ponieważ ich miejscem pracy były w/w oddziały²³. (...) Ponadto wszyscy pracownicy w celu otrzymania stosownego świadczenia musieli podpisać „Oświadczenie osoby uczestniczącej w udzielaniu świadczeń zdrowotnych i mającej bezpośredni kontakt z pacjentami z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2”. Natomiast pracownicy, którzy docelowo pracują w innych oddziałach / komórkach organizacyjnych wyrażali ustną zgodę i sporadycznie pracowali na oddziałach dedykowanych pacjentom z podejrzeniem lub zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 – byli delegowani do pracy w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym lub Oddziale Chorób Wewnętrznych.*

W Szpitalu nie ustalono warunków / zasad weryfikacji oświadczeń osób uprawnionych, na podstawie których sporządzano informację o wysokości kwoty niezbędnej do zapewnienia dodatkowych świadczeń pieniężnych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Dyrektor wyjaśnił, że: *Szpital w Ostrowi Mazowieckiej nie wprowadził zasad / warunków weryfikacji osób uczestniczących w udzielaniu świadczeń zdrowotnych dla pacjentów z podejrzeniem lub zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, którym przysługiwało wynagrodzenie covidowe, gdyż Szpital nie jest uprawniony do weryfikacji takich danych.*

Zdaniem NIK, SPZZOZ był jedynym podmiotem mającym kompletną wiedzę o osobach świadczących usługi z zakresu opieki medycznej w warunkach ciągłego i bezpośredniego kontaktu z pacjentami z podejrzeniem lub zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. Warunkiem wypłaty dodatkowego świadczenia było złożenie przez te osoby stosownego oświadczenia, a Szpital powinien je weryfikować. Na jego podstawie był bowiem zobowiązany do przekazywania do MOW NFZ raz w miesiącu pisemnych informacji o wysokości kwoty niezbędnej do zapewnienia dodatkowych świadczeń pieniężnych osobom uprawnionym, co szczegółowo opisano w pkt. 2.1. niniejszego wystąpienia. Przyznanie środków finansowych na dodatkowe świadczenia pieniężne osobom nieuprawnionym – wskutek braku weryfikacji oświadczeń – mogło skutkować przyznaniem ich niezgodnie z umową zawartą z MOW NFZ. Tymczasem, zgodnie z art 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁴, wydatki publiczne powinny być dokonywane m.in. w sposób celowy i oszczędny. (akta kontroli str. 166-170, 270-272)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Przekazywanie informacji do Mazowieckiego OW NFZ ws. środków finansowych przeznaczonych na wypłatę dodatkowego świadczenia osobom uprawnionym

Opis stanu
faktycznego

2.1. Dyrektor Szpitala zawarł cztery umowy²⁵ z dyrektorem MOW NFZ dotyczące przyznawania środków finansowych na wypłatę dodatkowego świadczenia pieniężnego:

- osobom wykonującym zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej²⁶, uczestniczącym w udzielaniu świadczeń

²² Nie ustalono również procedur / zasad dotyczących proporcjonalności wypłaty dodatkowego świadczenia w zależności od liczby udzielonych świadczeń / czasu udzielania świadczeń zdrowotnych w związku z uznaniem uprawnień do otrzymania dodatkowego świadczenia przez osobę uprawnioną.

²³ Pracownicy medyczni otrzymali pismo o wypłacie dodatkowego świadczenia pieniężnego nr SPZZOZ.XIII.120.303/2020 z 15 grudnia 2020 r. Stwierdzono w nim m.in., że wysokość świadczeń będzie uzależniona (...) od stopnia zaangażowania w udzielanie przez Państwa świadczeń zdrowotnych pacjentom „covidowym”, (udzielanie świadczeń w sposób ciągły, nie incydentalny).

²⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 305.

²⁵ Umowy: 1] nr 52/personel covid/2020 z 18 listopada 2020 r. z aneksem nr A1/2021 z 11 czerwca 2021 r., 2] nr 52/personel covid /RTM-SOR/IP/2020 z 23 listopada 2020 r. wraz z aneksem nr A1/2021 z 11 czerwca 2021 r., 3] nr 52/personel covid/niemedyczny/2021 z 11 czerwca 2021 r. z aneksem nr A1/2021 z 15 czerwca 2021 r., 4] nr 52/personel covid/RTM-SOR/IP/niemedyczny/2021 z 11 czerwca 2021 r. z aneksem nr A1/2021 z 15 czerwca 2021 r.

²⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 295 z zm.

zdrowotnych i mających bezpośredni kontakt z pacjentami z podejrzeniem lub zakażeniem wirusem SARS-CoV-2²⁷;

- osobom wykonującym zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej, które udzielają świadczeń zdrowotnych w jednostkach systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego, o których mowa w art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym²⁸ lub izbie przyjęć;
- osobom innym niż osoby wykonujące zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 powołanej ustawy, które m.in. od 1 listopada 2020 r. do 31 maja 2021 r. wykonywały w Szpitalu czynności zawodowe w warunkach bezpośredniego kontaktu z pacjentami z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 w wymiarze co najmniej 21 dni;
- osobom innym niż osoby wykonujące zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 tej ustawy, które m.in. od 1 listopada 2020 r. do 31 maja 2021 r. wykonywały w Szpitalu czynności zawodowe w warunkach bezpośredniego kontaktu z pacjentami z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 w jednostkach systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego, o których mowa w art. 32 ust. 1 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym lub izbie przyjęć w wymiarze co najmniej 21 dni.

W umowach Szpital zobowiązał się m.in. do: 1] comiesięcznego wypłacania dodatkowego świadczenia pieniężnego osobom wykonującym zawód medyczny oraz wypłacania jednorazowego świadczenia pieniężnego innym osobom niż wykonującym zawód medyczny, a realizującym czynności zawodowe w Szpitalu w wyżej opisanych warunkach, 2] przekazywania do MOW NFZ pisemnej informacji o wysokości kwoty niezbędnej do zapewnienia dodatkowych świadczeń pieniężnych raz w miesiącu do 10. dnia każdego miesiąca w przypadku zawodów medycznych oraz do 15 czerwca 2021 r. w przypadku pozostałych osób uprawnionych, 3] poddanie się kontroli w zakresie realizacji umów, 4] zwrotu niewykorzystanych lub wykorzystanych niezgodnie z umową środków otrzymanych na dodatkowe świadczenia pieniężne.

W poleceniu Ministra Zdrowia z 1 listopada 2020 r.²⁹ w pkt 1a lit. 1 określono wymóg bezpośredniego kontaktu z pacjentem z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARCoV-2.

(akta kontroli str. 275-294)

Pisemne informacje o kwocie środków niezbędnych do zapewnienia dodatkowych świadczeń pieniężnych osobom uprawnionym (oddzielnie za personel medyczny udzielający świadczeń zdrowotnych na oddziale „covidowym” i w jednostkach systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego lub izbie przyjęć oraz personel inny niż wykonujący zawód medyczny realizujący czynności zawodowe w tych jednostkach organizacyjnych Szpitala) przekazywano odpowiednio od 10. do 14. dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni oraz 18 czerwca 2021 r.

(akta kontroli str. 295-375)

2.2. Szpital wnioskował do MOW NFZ o 5.164,4 tys. zł na wypłatę dodatkowego świadczenia za okres od 9 listopada 2020 do 31 maja 2021 r.³⁰ dla personelu medycznego w 860 przypadkach (od 106 do 161 za dany miesiąc)³¹ oraz 165,3 tys. zł dla 38 osób personelu niemedycznego. Na wypłatę dodatkowych świadczeń otrzymano środki we wnioskowanej wysokości, tj. 5.329,7 tys. zł (z uwzględnieniem korekt).

SPZZOZ na dodatkowe świadczenia dla personelu medycznego³² w za listopad i grudzień 2020 roku wnioskował o 1.429,2 tys. zł (tj. 27,7 % kwoty ogółem), w których to miesiącach

²⁷ Z wyłączeniem osób skierowanych do pracy w uprawnionym podmiocie na podstawie art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1845).

²⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 2053.

²⁹ Nr DSZ.2245954.

³⁰ Zgodnie z umowami z MOW NFZ przedmiotowa kwota miała uwzględniać pozostające po stronie pracodawcy koszty składek na ubezpieczenie społeczne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych, koszty wpał na Pracownicze Plany Kapitałowe, za dany miesiąc, ustalonych na podstawie informacji o wysokości miesięcznego wynagrodzenia danej osoby w Szpitalu na dzień udostępnienia informacji, przekazanej przez Szpital do MOW NFZ raz w miesiącu w postaci elektronicznej, w sposób zapewniający właściwą ochronę danych osobowych. Przedmiotowa informacja powinna zawierać imię i nazwisko każdej osoby uprawnionej, jej numer PESEL i numer prawa wykonywania zawodu.

³¹ Dotyczy personelu medycznego udzielającego świadczeń na oddziałach covidowych oraz SOR Szpitala.

³² Udzielających świadczeń dla działalności leczniczej w rodzaju: 1] świadczenia szpitalne oraz 2] w jednostkach systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego lub izbie przyjęć.

hospitalizowano odpowiednio 51 i 52 pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem SARS-CoV-2. Świadczenie otrzymało w tych miesiącach odpowiednio 52 i 71 oraz 57 i 55 osób z personelu medycznego. Wnioski o wypłatę dodatkowego świadczenia za poszczególne miesiące dla personelu medycznego świadczącego usługi medyczne w rodzaju leczenia szpitalnego na oddziałach covidowych wynosiły:

- listopad – 307,4 tys. zł dla 52 osób, w kiedy liczba pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem SARS-CoV-2 wyniosła 51, tj. po 1,01 osoby z personelu medycznego na pacjenta i po 1,5 osoby na łóżko covidowe (w II poziomie),
- grudzień – 394,3 tys. zł dla 57 osób, gdy liczba pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem SARS-CoV-2 wyniosła 52, tj. po 1,09 osoby z personelu medycznego na pacjenta i po 1,7 osoby na łóżko covidowe (w II poziomie).

Natomiast wnioski o wypłatę dodatkowego świadczenia dla personelu medycznego udzielającego świadczeń w jednostkach systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego lub izbie przyjęć za te miesiące wynosiły odpowiednio 407,3 tys. zł oraz 320,3 tys. zł dla kolejno 71 i 55 osób.

Za pięć okresów rozliczeniowych 2021 roku Szpital wystąpił o 3.735,2 tys. zł (tj. 72,3% kwoty ogółem). W okresie tym hospitalizowano miesięcznie od 28 i 108 pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem SARS-CoV-2. Świadczenie to otrzymało od 106 do 161 osób z personelu medycznego³³ miesięcznie. Największe środki finansowe na wypłatę dodatkowego świadczenia dla personelu medycznego świadczącego usługi medyczne w rodzaju leczenia szpitalnego na oddziałach covidowych wynosiły:

- marzec – 453,3 tys. zł dla 65 osób, kiedy liczba pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem SARS-CoV-2 wyniosła 108, tj. po 0,6 osoby z personelu medycznego na pacjenta i od 1,5 do 1,9 osoby na łóżko covidowe (w II poziomie),
- kwiecień – 583,8 tys. zł dla 115 osób, gdy liczba pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem SARS-CoV-2 wyniosła 91, tj. po 1,3 osoby z personelu medycznego na pacjenta i po 2,0 osoby na łóżko covidowe (w II poziomie).

Wnioski o wypłatę dodatkowego świadczenia dla personelu medycznego udzielającego świadczeń w jednostkach systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego lub izbie przyjęć za te miesiące wynosiły odpowiednio 291,7 tys. zł oraz 281,4 tys. zł dla 46 osób w obu miesiącach.

W 2021 roku na dodatkowe świadczenie dla personelu niemedycznego realizującego usługi na oddziałach covidowych Szpitala oraz SOR wnioskowano odpowiednio o 120,0 tys. zł³⁴ i 57,9 tys. zł dla kolejno 20 i 10 osób. (akta kontroli str. 295-407)

Od 9 listopada 2020 r. do 31 maja 2021 r. (wg stanu na 31 października) liczba zgłoszonego personelu medycznego realizującego usługi medyczne w zakresie leczenia szpitalnego w ramach II poziomu do otrzymania świadczenia w odniesieniu do posiadanej bazy łóżkowej wynosiła od 1,5 do 5,5 osób na jedno łóżko covidowe. W listopadzie i grudniu 2020 r. wskaźnik ten wynosił odpowiednio 1,5 i 1,7 osób, a w kolejnym roku: w styczniu – 1,7 osób, w lutym – 1,9 osób, w marcu od 1,5 do 1,9 osób, w kwietniu dwie osoby, a w maju od 2,1 do 5,5 osób. Stopień wykorzystania łóżek na II poziomie wyniósł odpowiednio 44% i 43% w 2020 r. oraz od 32% do 69% w 2021 r.

Natomiast liczba personelu medycznego w odniesieniu do liczby pacjentów hospitalizowanych na oddziałach II poziomu zabezpieczenia za ww. okres wynosiła od 0,6 do 2,3 osób na pacjenta. W listopadzie i grudniu 2020 r. odpowiednio – 1 i 1,1 osoby na pacjenta, a za pierwsze pięć miesięcy 2021 roku kolejno – 2,1, 1,3, 0,6, 1,2 oraz 2,3 osoby na pacjenta.

Wskaźnik dotyczący liczby zgłoszonego personelu niemedycznego w ramach II poziomu do otrzymania dodatkowego świadczenia pieniężnego za ww. okres w odniesieniu do posiadanej bazy łóżkowej wynosił od 0,5 do 1,05 osoby na jedno łóżko covidowe

³³ Udzielali oni świadczeń w działalności leczniczej w rodzaju: 1] leczenie szpitalne oraz 2] w jednostkach systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego lub izbie przyjęć.

³⁴ W korektach z 17 i 24 sierpnia 2021 r. zmniejszono liczbę osób, dla których wnioskowano o wypłatę dodatkowego świadczenia pieniężnego do 18 oraz kwotę do 108 tys. zł za realizację zadań / usług na oddziałach covidowych.

(w listopadzie i grudniu 2020 r. po 0,5 osoby, a od stycznia do maja 2021 r. od 0,5 do 1,05 osób na jedno łóżko).

Natomiast liczba tego rodzaju personelu niemedycznego realizującego zadania w ramach II poziomu zabezpieczenia w odniesieniu liczby pacjentów hospitalizowanych na tych oddziałach kształtowała się na poziomie od 0,16 do 0,45 osoby na pacjenta. W listopadzie i grudniu 2020 r. wynosiła po 0,35, a od stycznia do końca maja 2021 r. odpowiednio: 0,6, 0,8, 0,16, 0,19 oraz 0,45 osoby na pacjenta. (akta kontroli str. 161-164)

Do końca października 2021 r. Szpital złożył pięć korekt za poszczególne okresy rozliczeniowe, tj. dwie do przesłanych pierwotnie informacji o dodatkowe świadczenie dla personelu medycznego świadczącego usługi na oddziałach covidowych, jednej obejmującej personel medyczny udzielający świadczeń w SOR i kolejne dwie dotyczące personelu niemedycznego. Kwoty korekt wyniosły odpowiednio 1,5 tys. zł, 0,6 tys. zł oraz 12,5 tys. zł, przy 2.965,9 tys. zł, 2.200,6 tys. zł i 177,9 tys. zł środków wnioskowanych pierwotnie, z tego:

- jedna korekta dotyczyła zwrotu 12 tys. zł z powodu zmiany liczby zgłoszonych osób uprawnionych do dodatkowego świadczenia pieniężnego, poprzez usunięcie z rozliczeń dwóch osób, które zgłoszono nieprawidłowo³⁵,
- cztery kolejne dotyczyły zwrotu / uzupełnienia środków o 2,6 tys. zł z powodu błędnie obliczonych pochodnych od wynagrodzeń³⁶.

Przedmiotowe korekty złożono:

- za marzec i kwiecień 2021 r. odpowiednio na 0,6 tys. zł i -2,00 tys. zł w terminie 18 dni, a za maj 2021 roku w wysokości -0,6 tys. zł w terminie 10 dni od przekazania dokumentów pierwotnych (dotyczyły one błędnie obliczonych pochodnych od wynagrodzeń),
- za czerwiec 2021 r. na -12 tys. zł i -0,5 tys. zł w terminie 60 i 67 dni od przekazania dokumentów pierwotnych. Dotyczyły one odpowiednio zmian w wykazie osób uprawnionych do dodatkowego świadczenia pieniężnego oraz błędnie obliczonych kosztów pracodawcy³⁷. (akta kontroli str. 295-354, 376-380)

2.3. Na podstawie analizowanych rozliczeń za listopad i grudzień 2020 r. oraz styczeń i maj 2021 r. stwierdzono, że na wypłatę dodatkowego świadczenia pieniężnego wnioskowano o 2.841,1 tys. zł, co odpowiadało 53,2% wartości otrzymanych środków finansowych na dodatkowe świadczenie pieniężne dla 479 spośród 860 wszystkich osób, którym przyznano świadczenie, z tego:

- 1.507,9 tys. zł (28,2%) dla personelu medycznego realizującego świadczenia opieki zdrowotnej w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 w dwóch oddziałach covidowych³⁸ (zgłoszono odpowiednio 52, 57, 59 i 93 osób),
- 1.333,2 tys. zł (24,9%) dla personelu udzielającego świadczeń zdrowotnych w SOR (zgłoszono odpowiednio 71, 55, 47 i 45 osób).

Do wypłaty dodatkowego świadczenia pieniężnego zgłaszano w tych miesiącach od 106 do 138 osób wykonujących zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej, w tym:

- 115 lekarzy, lekarzy stażystów i lekarzy rezydentów (od 28 do 30 osób miesięcznie) na 1.124,7 tys. zł, co odpowiadało 39,6% wartości dodatkowych świadczeń w wybranych miesiącach³⁹,
- 287 pielęgniarek / pielęgniarzy (od 58 do 85 osób miesięcznie) na 1.351,0 tys. zł, co odpowiadało 47,5% wartości dodatkowych świadczeń w ww. miesiącach⁴⁰,

³⁵ Korekta z 18 sierpnia 2021 r. dotycząca personelu niemedycznego.

³⁶ Korekty z 30 kwietnia, 31 maja 2021 r. dotyczyły personelu medycznego udzielającego świadczeń zdrowotnych na oddziałach covidowych Szpitala, korekta z 24 czerwca 2021 r. dotyczyła personelu medycznego pracującego w SOR, a z 24 sierpnia 2021 r. – pracowników niemedycznych realizujących zadania w podmiocie leczniczym (szpital II poziomu) na rzecz pacjentów z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2.

³⁷ Zwrotów na konto MOW NFZ dokonano 18 i 24 sierpnia 2021 r.

³⁸ Oddział Chorób Wewnętrznych oraz Anestezjologii i Intensywnej Terapii.

³⁹ Dodatkowe świadczenie lekarze otrzymywali w wysokości od 1,2 tys. zł do 15 tys. zł. Maksymalną kwotę dodatków (15 tys. zł) wypłacono w 39 przypadkach (34% przypadków zgłoszonych w wybranych miesiącach).

⁴⁰ Dodatkowe świadczenie pieniężne tej grupie zawodowej wypłacano w wysokości od 0,3 tys. zł do 13,2 tys. zł.

- 66 ratowników medycznych (od 15 do 21 osób miesięcznie) na 338,8 tys. zł, co stanowiło 11,9% wartości dodatkowych świadczeń w analizowanych miesiącach⁴¹,
- ośmiu opiekunów medycznych (po dwie osoby w poszczególnych miesiącach) na 24,9 tys. zł, co wynosiło 0,87% wartości przedmiotowych świadczeń wypłaconych w badanych miesiącach⁴²,
- oraz trzech fizykoterapeutów (po jeden osobie w grudniu 2020 r. oraz styczniu i maju 2021 r.) na 1,0 tys. zł – 0,13% wartości wypłaconych w analizowanych miesiącach dodatkowych świadczeń pieniężnych⁴³.

W okresie objętym kontrolą w wykazach osób uczestniczących w udzielaniu świadczeń zdrowotnych i mających bezpośredni kontakt z pacjentem z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 w ramach II poziomu zabezpieczenia ujmowano wyłącznie personel medyczny realizujący świadczenia opieki zdrowotnej w dwóch oddziałach covidowych (od 52 do 115 osób miesięcznie) oraz w SOR (od 45 do 71 osób miesięcznie). Przedmiotowe wykazy / informacje nie zawierały danych⁴⁴ personelu medycznego świadczącego usługi medyczne na rzecz pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 w oddziałach „niecovidowych”. Szpital nie wnioskował oraz nie wypłacał dodatkowego świadczenia pieniężnego dla personelu medycznego świadczącego usługi medyczne poza oddziałami covidowymi oraz SOR na rzecz pacjentów z podejrzeniem lub / i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. (akta kontroli str. 296-354, 376-380, 403-408, 413-426)

SPZZOZ nie wnioskował o środki i nie wypłacał dodatkowego świadczenia pieniężnego dla techników elektroradiologii i lekarzy asystujących przy wykonywaniu badań tomografii komputerowej z wykorzystaniem kontrastu, tj. osób wykonujących zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej i udzielających świadczeń dla pacjentów przebywających na oddziałach covidowych oraz mających bezpośredni kontakt z pacjentami ze zdiagnozowanym zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, co szczegółowo opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 270, 408)

2.4. Szpital zawnioskował i otrzymał środki⁴⁵ na wypłacenie dodatkowego jednorazowego świadczenia pieniężnego dla osób innych niż wykonujących zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej, realizujących czynności zawodowe na oddziałach covidowych oraz w jednostkach systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego lub izbie przyjęć w warunkach bezpośredniego kontaktu z pacjentami z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. W przekazanej do MOW NFZ informacji wskazano odpowiednio 20⁴⁶ i 10⁴⁷ osób uprawnionych do otrzymania przedmiotowego dodatku. Złożone 17 i 24 sierpnia 2021 r. korekty dotyczyły odpowiednio usunięcia dwóch osób z wykazu personelu uprawnionego do otrzymania przedmiotowego świadczenia oraz błędnego obliczenia kosztów pracodawcy, co opisano szerzej w pkt. 2.2 niniejszego wystąpienia.

Wszystkie te osoby przedłożyły oświadczenie, w którym m.in. potwierdziły spełnianie warunków uzyskania jednorazowego dodatkowego świadczenia pieniężnego. Dyrektor Szpitala wyjaśnił, że: (...) *w przypadku osób zatrudnionych przez firmę zewnętrzną (pracownik gospodarczy – salowa) (...) dodatkowe jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 5 tys. zł dla osób niewykonywujących zawodów medycznych, którzy w wymiarze, co najmniej 21 dni w okresie od 1 listopada 2020 r. do 31 maja 2021 r. wykonywali czynności zawodowe w warunkach bezpośredniego kontaktu z pacjentami z podejrzeniem i zarażeniem wirusem SARS-CoV-2 były wypłacane na podstawie oświadczeń składanych przez te osoby*

⁴¹ Ratownicy medyczni świadczenie to otrzymywali w kwocie od 0,4 tys. zł do 11,5 tys. zł.

⁴² Przedstawiciele tej grupy zawodowej przedmiotowe świadczenie otrzymywali w wysokości od 1,8 tys. zł do 3,9 tys. zł.

⁴³ Świadczenia te fizykoterapeuci otrzymali w wysokości od 0,2 tys. zł do 0,4 tys. zł.

⁴⁴ Imię i nazwisko, wykonywany zawód medyczny, PESEL, nr prawa wykonywania zawodu, forma zatrudnienia.

⁴⁵ Odpowiednio 18 czerwca i 13 sierpnia 2021 r.

⁴⁶ Zgłoszono cztery sekretarki medyczne, rejestratorkę oraz 15 pracowników gospodarczych (salowe) zatrudnianych przez podmiot zewnętrzny / podwykonawcę.

⁴⁷ Zgłoszono trzy sekretarki medyczne, czterech pracowników gospodarczych (salowe) zatrudnianych przez podwykonawcę oraz trzy osoby pobierające wymazy w punkcie drive-thru.

i potwierdzone przez podmiot zewnętrzny świadczący usługi na rzecz Szpitala (zatrudniające te osoby).

Dodatkowe świadczenie pieniężne wypłacono również sześciu sekretarkom medycznym, w tym trzem zatrudnionym na oddziałach covidowych. Osoby te złożyły wymagane oświadczenia, jednak nie były one weryfikowane, co opisano w pkt. 1.4. niniejszego wystąpienia. Przyznano i wypłacono dodatkowe świadczenia pieniężne w wysokości 5 tys. zł dla trzech z tych sekretarek medycznych zatrudnionych na oddziałach covidowych (tj. dwóm na Oddziale Chorób Wewnętrznych oraz jednej na OAIIT). Nie udokumentowano faktu wykonywania przez te osoby czynności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentami z podejrzeniem i zarażeniem wirusem SARS-CoV-2, a w trakcie kontroli NIK nie potrafiono precyzyjnie wskazać, jakiego rodzaju zadania / czynności wymagały bezpośredniego kontaktu z pacjentami hospitalizowanymi na tych oddziałach. Umowa nr 52/personel covid/niemedyczny/2021 z 11 czerwca 2021 r. precyzowała m.in., że warunkiem otrzymania przedmiotowego świadczenia przez te osoby było wykonywanie w uprawnionym podmiocie czynności zawodowych w warunkach bezpośredniego kontaktu z pacjentami z podejrzeniem i zarażeniem wirusem SARS-CoV-2 w wymiarze, co najmniej 21 dni w okresie od dnia 1 listopada 2020 r. do 31 maja 2021 r. Dyrektor Szpitala wyjaśnił, że: *W Oddziale Chorób Wewnętrznych sekretarki medyczne uzupełniały dokumentację medyczną wszystkich pacjentów przebywających na oddziale. Sekretarki medyczne znajdowały się w strefie „brudnej” Oddziału, a w ramach zakresu obowiązków uzupełniały dokumentację medyczną pacjentów przebywających na oddziale. Wchodziły w bezpośredni kontakt z zakażonymi pacjentami oraz personelem medycznym przebywającym bezpośrednio przy pacjencie zakażonym COVID-19. W Oddziale Intensywnej Terapii sekretarka medyczna na bieżąco uzupełniała dokumentację medyczną wszystkich pacjentów przebywających na oddziale*⁴⁸. Dodał, że: (...) *Zakres prac sekretarek w warunkach bezpośredniego kontaktu z pacjentami covidowymi nie budził naszych zastrzeżeń. (...)*

W wyniku przeprowadzonych 9 grudnia 2021 r. oględzin stwierdzono, że Oddział Chorób Wewnętrznych (...) podzielony jest na dwie części. W pierwszej mieszczą się m.in. pokoje: lekarzy, ordynatora, pielęgniarek oraz sekretarek medycznych itp. Dostęp do tej części oddziału w trakcie oględzin był swobodny (drzwi wejściowe nie były zamknięte). Osoby poruszające się po tej części oddziału nie były ubrane w odzież ochronną (kombinezony, przyłbice itp.). Druga część oddziału (z pacjentami zarażonymi wirusem SARS-CoV-2) była zamknięta / odizolowana i niedostępna dla osób postronnych. Sekretarki medyczne świadczyły swoją pracę w oddzielnym zamkniętym pokoju w pierwszej części oddziału. Na drzwiach wejściowych do oddziału umieszczono informacje *Uwaga COVID* oraz o zakazie odwiedzin. Natomiast stanowiska pracy sekretarki medycznej pracującej na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii usytuowano poza oddziałem, w zamkniętym pokoju na parterze budynku Szpitala, naprzeciwko wind. Wejście na oddział było zamknięte. Na drzwiach wejściowych do oddziału umieszczono informacje *Uwaga COVID* oraz *Zakaz wejścia*.

Ten sposób organizacji pracy sekretarek medycznych, zdaniem NIK, eliminuje ryzyko kontaktu z pacjentami hospitalizowanymi w oddziałach covidowych, a bliski / bezpośredni kontakt z personelem medycznym przebywającym przy pacjencie zakażonym COVID-19, nie uprawnia do otrzymania dodatkowego świadczenia pieniężnego.

Zgodnie z uzasadnieniem zmiany polecenia MZ z 28 maja 2021 r. wprowadzającego jednorazowe świadczenia pieniężne określono, że wyrażenie *wykonywanie czynności zawodowych w warunkach bezpośredniego kontaktu z pacjentami* stanowić ma ekwiwalent pojęcia *uczestnictwo w udzielaniu świadczeń zdrowotnych w bezpośrednim kontakcie z pacjentami*, odnoszącego się do osób wykonujących zawody medyczne. W piśmie Dyrektora Departamentu Dialogu Społecznego Ministerstwa Zdrowia skierowanym do Dyrektora Szpitala (z 1 marca 2021 r. znak DSZ.0212.200.2021.ASB) określono, że: (...) *udzielanie świadczeń medycznych pacjentom z podejrzeniem i z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 nie może być incydentalne. Oznacza to na przykład, że sporadyczne wejście do tzw. strefy brudnej, nie jest podstawą do otrzymania dodatkowego wynagrodzenia*. Zdaniem NIK praca

⁴⁸ Identyczne stanowisko Szpital przedstawił w piśmie nr SPZZOZ.XIII.120.206(161)/2021 z 19 lipca 2021 r. do MOW NFZ.

sekretarek medycznych w Oddziale Chorób Wewnętrznych i Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii, nie stanowi ekwiwalentu pojęcia *uczestnictwo w udzielaniu świadczeń zdrowotnych w bezpośrednim kontakcie z pacjentami*, w szczególności z pacjentami zainubowanymi. Obecność sekretarek medycznych w *strefie brudnej* nie została wymuszona organizacją pracy tak, jak sekretarek w SOR i nie odpowiada pojęciu *uczestnictwu w udzielaniu świadczeń zdrowotnych w bezpośrednim kontakcie z pacjentami zakażonymi*, tak jak praca salowych, sanitariuszy, osób usuwających nieczystości czy obsługujących posiłki.

(akta kontroli str. 273-274, 280-284, 296-361, 403-412, 429-433, 489-497, 500-531, 551)

Natomiast miejsce pracy pozostałych trzech sekretarek zatrudnionych na SOR znajdowało się w obszarze segregacji medycznej, rejestracji oraz przyjęć, przez który przechodzą wszyscy przyjmowani na oddziale pacjenci. Przedzielone jest ono kontuarem / ladą od pacjentów i znajduje się bezpośrednio obok stanowisk pracy pielęgniarek i ratowników medycznych. Dokonywały one m.in. rejestracji każdego pacjenta, przeprowadzały wywiad (dane teleadresowe), zbierały podpisy na upoważnieniach i oświadczeniach oraz mierzyły temperaturę. Wykonując te czynności, miały bezpośredni kontakt z pacjentami z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. Według Dyrektora Szpitala: (...) *wspomagały także pracę mobilnego punktu poboru wymazów na obecność koronawirusa (drive-thru)*⁴⁹ mimo, że ten rodzaj aktywności zawodowej nie był ujęty w zakresach ich obowiązków.

(akta kontroli str. 285-289, 434-444, 494-496, 523)

2.5. Analiza grafików pracy, list obecności, kart pracy, a także rachunków / faktur⁵⁰ wystawionych za zrealizowanie usług medycznych na oddziałach: Chorób Wewnętrznych, Anestezjologii i Intensywnej Terapii oraz SOR przez 40 osób personelu medycznego wykazała, że uczestniczyli oni w udzielaniu świadczeń zdrowotnych w bezpośrednim kontakcie z pacjentami z podejrzeniem / zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 w ramach II poziomu zabezpieczenia. (akta kontroli str. 408, 413-428)

Analiza czasu pracy⁵¹ 40 osób świadczących usługi medyczne na oddziałach covidowych Szpitala (w ramach II poziomu zabezpieczenia) wykazała, że wysokość dodatkowego świadczenia pieniężnego obliczano i wypłacano osobom uprawnionym proporcjonalnie do czasu świadczenia przez nich pracy, tj. w przypadku świadczenia pracy przez niepełny miesiąc lub niezrealizowania zaplanowanego czasu pracy w danym miesiącu świadczenie podlegało proporcjonalnemu obniżeniu. Było ono obniżane m.in. w sytuacji, gdy dana osoba przebywała na urlopie lub pobierała zasiłek chorobowy. (akta kontroli str. 270, 413-428)

2.6. Analiza wypłat dodatkowego świadczenia szpitalnego 40 osobom personelu medycznego, które udzielały świadczeń zdrowotnych na oddziałach covidowych oraz SOR Szpitala wykazała, że osoby te otrzymywały przedmiotowe świadczenie od jednego do czterech dni od przekazania środków finansowych na ten cel przez MOW NFZ na konto SPZZOZ.

Środki na wypłatę dodatkowego świadczenia pieniężnego dla tych osób wpływały na konto Szpitala od ośmiu do 20 dni⁵² od przekazania MOW NFZ informacji / wykazu osób uprawnionych. Natomiast środki na wypłatę przedmiotowego świadczenia dla osób innych niż osoby wykonujące zawód medyczny, w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej, Szpital otrzymał 56 dni od dnia przekazania stosownej informacji do MOW NFZ.

Szpital nie wystawiał not odsetkowych obciążających MOW NFZ z tytułu nieterminowego przekazywania środków finansowych na wypłatę dodatkowych świadczeń pieniężnych uprawnionym osobom realizujących czynności zawodowe w warunkach bezpośredniego kontaktu z pacjentami podejrzanymi lub / i zakażonymi wirusem SARS-CoV-2.

(akta kontroli str. 380-407, 427-428, 494-496)

⁴⁹ Zgodnie z § 1 pkt 2 umowy nr 52/personel covid/RTM-SOR/PI/nie-medyczny/2021 z 11 czerwca 2021 r. osobami uprawnionymi do otrzymania dodatkowego świadczenia pieniężnego są osoby wykonujące zawód inny niż medyczny, które m.in. od 1 listopada 2020 r. do 31 maja 2021 r. wykonywały czynności zawodowe w warunkach bezpośredniego kontaktu z pacjentami z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 w jednostkach systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w wymiarze co najmniej 21 dni.

⁵⁰ Przedmiotowe dokumenty były potwierdzane przez kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych Szpitala.

⁵¹ Badaniem objęto planowane i zrealizowane grafiki pracy, listy obecności, karty pracy, a także rachunki / faktury wystawione przez personel medyczny.

⁵² Dotyczyło to listopada i grudnia 2020 r. oraz stycznia i maja 2021 r.

2.7. SPZZOZ nie naliczał i nie wypłacał dodatkowych świadczeń pieniężnych osobom wykonującym zawód medyczny i udzielających świadczeń zdrowotnych m.in. w ramach konsultacji w SOR dla personelu medycznego z innych oddziałów (niecovidowych) Szpitala. Dyrektor wyjaśnił, że nie wypłacano tych świadczeń, gdyż: (...) miały one charakter incydentalny, co uzyskało potwierdzenie w piśmie Ministerstwa Zdrowia nr DSZ.0212.200.2021.ASB z dnia 1 marca 2021 r. (akta kontroli str. 408, 494-496)

2.8. SPZZOZ nie organizował świadczeń medycznych w ramach szpitala tymczasowego. (akta kontroli str. 408)

2.9. W zakresie zagadnienia dotyczącego poziomu realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (w rodzaju leczenia szpitalne / w ramach podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej) za cztery miesiące objęte analizą Dyrektor Szpitala nie udzielił odpowiedzi / nie przedstawił dokumentów argumentując, że nie ma to związku z przedmiotem kontroli. (akta kontroli str. 498-499)

2.10. Zdaniem Dyrektora SPZZOZ: Z poziomu Szpitala Polecenia Ministra Zdrowia nie wpłynęły na bieżącą działalność Szpitala. (akta kontroli str. 498-499)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Szpital nie przyznał dodatkowego świadczenia pieniężnego technikom elektroradiologii oraz lekarzom asystującym przy wykonywaniu badań tomografii komputerowej z wykorzystaniem kontrastu, tj. osobom wykonującym zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej i udzielającym świadczeń pacjentom przebywającym na oddziałach covidowych oraz mających bezpośredni kontakt z pacjentami zakażonymi wirusem SARS-CoV-2. Analiza raportów wykonanych badań z oddziałów covidowych za listopad⁵³ i grudzień 2020 r. oraz styczeń i maj 2021 r. wykazała, że w tym okresie przeprowadzono 109 badań RTG, 36 badań RTG przyłóżkowych oraz 86 badań tomografii komputerowej z użyciem kontrastu. W wymienionych miesiącach badania RTG i RTG przyłóżkowe przeprowadzało odpowiednio od ośmiu do dziewięciu oraz od czterech do siedmiu techników elektroradiologii z częstotliwością od jednego do 17 oraz od jednego do 13 razy w miesiącu. Natomiast diagnostykę z wykorzystaniem tomografii komputerowej (TK) z kontrastem wykonywało odpowiednio od trzech do czterech lekarzy oraz od czterech do pięciu techników elektroradiologii z częstotliwością od jednego do 18 oraz od jednego do 17 badań w miesiącu. Dyrektor potwierdził, że Szpital nie wypłacał dodatkowego wynagrodzenia pieniężnego technikom elektroradiologii oraz lekarzom asystującym przy wykonywaniu badań TK uczestniczącym przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych pacjentom zakażonym wirusem SARS-CoV-2. Wyjaśnił, że: (...) Interpretacja Szpitala w zakresie realizacji polecenia Ministra Zdrowia była taka, że w tej grupie zawodowej dodatek się nie należy, gdyż komórka ta nie zapewniała łóżek dla pacjentów z podejrzeniem lub / i zakażonym wirusem SARS-CoV-2. Ustalone zasady w naszym Szpitalu przewidywały, że dodatek covidowy otrzymują pracownicy spełniający łącznie kryteria:

- wykonują zawód medyczny,
- uczestniczą w udzielaniu świadczeń zdrowotnych i mają bezpośredni kontakt z pacjentami z podejrzeniem i z zarażeniem wirusem SARS-CoV-2, przy czym kontakt ten nie mógł być incydentalny,
- pracują na oddziałach tzw. II poziomu zabezpieczenia covidowego.

Ogólnie rzecz biorąc brak było jasnych przepisów w zakresie wypłacania dodatków covidowych dla personelu medycznego oraz z uwagi na dyscyplinę finansów publicznych podjęta została decyzja o niewypłacaniu tych środków dla tej grupy personelu.

W piśmie Dyrektora Departamentu Dialogu Społecznego Ministerstwa Zdrowia, skierowanym do Dyrektora Szpitala (z 1 marca 2021 r. znak DSZ.0212.200.2021.ASB) określono, że polecenie nie wprowadza ograniczenia kręgu osób uprawnionych

⁵³ Od 9 listopada 2020 r.

do świadczenia dodatkowego tylko do personelu zatrudnionego na oddziale / oddziałach objętych decyzją wojewody o uznaniu danego podmiotu leczniczego za szpital II lub III poziomu. Każdorazowo jednak osoba zgłaszana, jako uprawniona spełniać musi wskazane warunki (chodzi np. o techników elektroradiologii udzielających świadczeń na oddziałach przeznaczonych dla pacjentów zakażonych SARS-CoV-2 i udzielających świadczeń przebywającym na tych oddziałach pacjentom zakażonym). W ocenie NIK, osoby (niezależnie od miejsca zatrudnienia / lokalizacji miejsca udzielania świadczeń), które udzielały świadczeń zdrowotnych w sposób nieincydentalny pacjentom w SOR oraz w bezpośrednim kontakcie z pacjentami z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, hospitalizowanych w ramach II poziomu zabezpieczenia były uprawnione do otrzymania dodatkowego świadczenia pieniężnego.

(akta kontroli str. 295-354, 408-411, 489-493, 531-546)

2. SPZZOZ zawnioskował i wypłacił dodatkowe świadczenie pieniężne trzem osobom pobierającym wymazy w punkcie drive-thru w ramach umowy nr 52/personel covid/RTM-SOR/IP/niemedyczni /2021 z 11 czerwca 2021 r., mimo że nie wyodrębniono tego punktu w strukturze organizacyjnej Szpitala / SOR, a tego rodzaju czynności nie są udzielaniem świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju ratownictwo medyczne w SOR. Na pobieranie materiału biologicznego do przeprowadzania testu na obecność wirusa SARS-CoV-2 od osób, którym zlecono jego wykonanie Szpital zawarł oddzielną umowę z MOW NFZ⁵⁴. Dyrektor Szpitala wyjaśnił, że: *Szpital zawnioskował do NFZ i wypłacił dodatkowe środki pieniężne w ramach umowy nr 52/personel covid/RTM-SOR/IP/niemedyczni/2021 z dnia 11 czerwca 2021 r. na rzecz trzech osób pobierających materiał biologiczny w punkcie drive-thru do przeprowadzania testu na obecność wirusa SARS-CoV-2, ponieważ były to osoby, które miały bezpośredni kontakt z pacjentami z podejrzeniem i zarażeniem wirusem SARS-CoV-2. Wszystkie koszty i przychody związane z funkcjonowaniem punktu drive-thru kwalifikowane są do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego. NFZ nie kwestionował zasadności przyznania dodatkowego świadczenia w/w osobom. W wysłanej do NFZ Tabeli – wykazie osób kwalifikowanych do wypłaty środków pieniężnych przyznawanych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 dla personelu niemedycznego, była informacja, że są to osoby pobierające wymazy w punkcie drive-thru.*

Zdaniem NIK, wykonywanie / pobieranie wymazów nie jest udzielaniem świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju ratownictwo medyczne realizowane przez jednostki Państwowego Ratownictwa Medycznego (w tym SOR), na podstawie umowy zawartej z MOW NFZ. W piśmie Centrali NFZ skierowanym do Ministerstwa Zdrowia z 2 lipca 2021 r. (DEF-WSiKF.401.7.429.2021 2021.192573.BE) określono, że *wykonywanie wymazów nie jest uznawane za pracę w SOR.*

(akta kontroli str. 21-69, 351-352, 378-380, 403, 408, 497, 500-522, 524-527, 547-551)

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o naliczenie oraz skorygowanie, przy zachowaniu zasady proporcjonalności, dodatkowych świadczeń pieniężnych personelowi Szpitala wykonującemu i niewykonywującemu zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej oraz udzielającemu świadczeń / realizującemu czynności zawodowe przy osobach przebywających na oddziałach covidowych, mającemu bezpośredni i nieincydentalny kontakt z pacjentami ze zdiagnozowanym zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 i w konsekwencji wystawienie stosownych not do MOW NFZ.

⁵⁴ Umowa nr 07-00-01479-21-11/06, nr pierwotny 07R-2-20048-19-01-2020. Opłata ryczałtowa za utrzymanie stanu gotowości i jednorazowe pobranie materiału biologicznego do badań wynosiła 21 zł.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

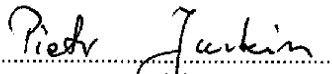
Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

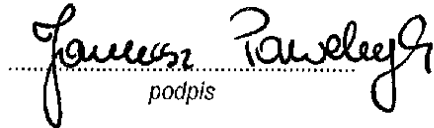
Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Białystok, 27 kwietnia 2022 r.

Kontroler:
Piotr Jurkin
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Janusz Pawelczyk

.....
podpis